

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Sub initia tertiæ Regum nostrorum dynastiæ nova politiæ forma introducta est in detrimentum auctoritas Metropolitanorum & Conciliorum, tum etiam regiæ. Quippe omnes causæ pendebant ab arbitrio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Ioannes VIII.
ep. 24. 55.

Vi de supra lib. 5.
cap. 40. §. 3.

Frodoardus ad
an. 948.

Anfegisi consilium interrupit obitus Caroli Calvi Imperatoris, qui anno sequenti deceffit. Veruntamen Ioannes octavus Papa, ut possessionem suam retineret, vicarium suum per Gallias tribuit Rostagno Archiepiscopo Arelatenfi. Sed ea legatio omni prorsus effectu caruit.

VI. Pontifices Romani, cum intelligerent Metropolitanos ferre nolle uni ex suo corpore conferri jus perpetuæ præsentia, existimaverunt mittendos esse Legatos in Gallias & in alia regna cum potestate convocandi Concilia pro necessitate temporum, eisque præsentendi, ac relationem rerum in eis statutarum mittendi ad apostolicam sedem, ut Romæ aut confirmarentur aut retractarentur. Huiusmodi legationem exercuit Robertus Archiepiscopus Treverensis: cui data est potestas præsentendi synodo apud Mosomum in diocesi Remensi habitæ anno nongentesimo quadragesimo octavo in causa Archiepiscopi Remensis, ut narrat Frodoardus in Chronico: cuius locus explicari non debet de legatione generali, sed de ea tantum quæ concessa erat ad iudicandam appellationem Episcopi iuxta canones Sardicenses: *Mandatum legationis apostolicæ, quam dudum Robertus Archiepiscopus deferente Frederico Præsule Mogonciacensi coram Regibus & Episcopis tam Gallie quam Germanie susceperat, & partem jam præceptionis ipsius exegerat. Marinus quoque sedis apostolicæ Legatus pro eadem causa venit ad Gallias; & conventui generali Ingilnheimensi præfuit eodem anno, postquam literas legationis ostenderat. Missus apostolicæ sedis chartam suæ legationis honorificè protulit, inquit Concilium Ingilnheimense in præfatione. Relationem ille suam ad Agaperum secundum misit de rebus in hac synodo gestis: cuius synodi sententiam Romana confirmavit anno sequenti, ut testatur idem Frodoardus. Ceterum ea ratione causas ad se trahebant Pontifices Romani.*

CAPVT XXX.

Synopsis.

I. Sub initia tertiæ Regum nostrorum dynastie nova politia forma introducta est in detrimentum auctoritatis Metropolitanorum & Conciliorum, tum etiam regia. Quippe omnes causas pendebant ab arbitrio Legatorum.

II. Canon Sardicensis satis modeste observatus est usque ad seculum decimum. Dein Alexander secundus pronuntiavit curam universalis Ecclesie ad se pertinere, idèque, cum id per se ipse non posset, mittendos qui vice sua Ecclesias visitarent. Expen-

ditur ea Alexandri sententia. Petrus Damiani Legatus in Gallia.

III. Amatus Episcopus Oloronensis, Legatus in Aquitania. Item Geraldus Cardinalis Ostiensis. Quid Aquitanica legationis nomine comprehenditur.

IV. Ad Legatos ea tempestate pertinuit convocatio Conciliorum generalium ex provinciis quæ intra legationis eorum terminos continebantur. Gregorius septimus desinuit Legatos Apostolicæ sedis præcedere debere omnes Episcopos: Deponere poterant Episcopos. Eorum suffragium æquarabatur collectu totius synodi suffragiis.

V. Concilia ab illis convocata constabant plurimum ex Episcopis & Abbatibus eorum legationis; eisque interdum intererant optimates. Probatur variis exemplis.

VI. Primam omnium causarum cognitionem ad se trahebant in provinciis. Irascitur tantisper Ivo Carnotensis ob eam præsumptionem.

VII. Canones & statuta in Conciliis condebant pro disciplina ecclesiastica.

VIII. Tum Acta Conciliorum suorum mitterent ad apostolicam sedem. Omissum obsequium illud à Geraldo Episcopo Ostiensi gravem Gregorij septimi reprehensionem adversus ipsum excitavit.

IX. Procuratio Legatorum introducta ævo Alexandri secundi, & frequentia Legatorum sub Gregorio septimo, qui Metropolitanos iurejurando ad se polliceri se sumptus necessarios Legatis suppedituros. Origo huius instituti peti potest ex literis Gregorij secundi. Verum quantum absuit sequenti ævo à modestia illius seculi!

X. Procuraciones Legatorum gravissimam in Gallias querelam excitaverunt. Et occasionem præbuit auri sacra fames. Episcopi Gallicani Paschaletum secundum orant ut legationem suam tribuant civitati Episcopo transalpino.

XI. Frequentia Legatorum in fastidium versa. Iudicia lata in synodis Gallicanis interdum Romæ cassabantur parte mandata altera. Unde occasione sumis Ivo scribendi inutilem esse Conciliorum celebrationem. Id ipsum dixit ante senferat Hincmarus.

XII. Ita Summi Pontifices cuncta ad se trahebant. Eo pacto abolita sunt generalia regni Concilia ecclesiastica. Frequentes dein non sacre legationis, nisi ob gravem causam. Concilium Brungerfi anni 1226. in quo sessum non fuit quasi in Concilio, sed ut in Consilio. Cur ita factum.

I. HACTENUS satis æqua lege constituta ecclesiastica politia. At ex fundamentis quæ jacta sunt desinente secunda Regum nostrorum dynastia consecuta est nova ejusdem politia forma sub initia tertiæ eorum stirpis, in detrimentum Metropolitanorum Conciliorumque provincialium & generalium regni. Quin & eodem tempore valde imminuta est regia auctoritas. Nam Legatorum missiones adeo frequentes erant, & potestas illis ab apostolica sede concessa tam splendida erat ac magnifica, ut omnes causas ecclesiasticas ab eorum nutu penderent, & secundum illorum voluntatem iudicarentur, aut ad

apostolicam sedem remitterentur.

II. Decreverat quidem synodus Sardinensis posse Episcopum Romanum, si ita existimaret, Legatum à latere suo in provincias mittere, illic cum Episcopis provinciarum judicaturum revisionem causæ Episcopi depositi. Satis modeste observata est hæc lex usque ad seculum decimum, nequicquam promovente Nicolao primo, qui consilium iniverat vertendi legationes hujuscemodi in consuetudinem ordinariam, eo prætextu, quòd, ut recenter inventum fuerat, irrita forent Concilia generalia quæ non cum auctoritate apostolicæ sedis habita erant. Post annum millesimum necessarium visum non est prætexi ad mittendos Legatos judicia appellationum. Quippe Alexander secundus jus mittendorum Legatorum ex eo capite arcessit circa annum millesimum sexagesimum secundum quòd cura universalis Ecclesiæ eum cogat mittere ad vicem suam personas quæ visitent Ecclesias, cum id ipse efficere per se non possit. Certum quidem est ei incumbere sollicitudinem Ecclesiæ universalis. At novum est cum dicitur ex ea sollicitudine sequi ut teneatur ad personalem diœcesion visitationem, id enim ad unumquemque Episcopum pertinet in sua diœcesi. Ministerium autem Romani Pontificis in eo tantum versatur ut ad eum majores causæ & appellaciones referantur; quibus ipse providere tenetur secundum canones. Attamen Alexander secundus axioma illud innuens tanquam certum, hinc occasione sumit probandi necessitatem mittendi in Gallias Petrum Damiani Cardinalem Ostiensem eum dignitate Legati, qui illic personam Pontificis representaret. Epistola Alexandri scripta est ad Archiepiscopos Rhemensem, Senonensem, Turonensem, Biturigensem, & Burdegalensem: cujus hæc sunt verba: *Non ignorat sancta vestra fraternitas, dilectissimi, quòd ex auctoritate sedis apostolicæ, cui nos indignos clementia divina præfecit, totius universalis Ecclesiæ regendus ac disponendus nobis status incumbit. Quoniam igitur pluribus Ecclesiarum negotiis occupati, ad vos ipsi venire non possumus, talem vobis virum destinare curavimus, quo nimirum post nos major in Ecclesia Romana auctoritas non habetur, Petrum videlicet Damianum Ostiensem Episcopum, qui nimirum est noster oculus & apostolicæ sedis immobile firmamentum. Huic itaque vicem nostram pleno jure commisimus, ut quicquid in illis partibus Deo auxiliante statuerit, ita ratum teneatur ac firmum ac si speciali nostri examinis fuerit sententia promulgatum.*

III. Legati hujuscemodi mittebantur

ad diversa regna; & eorum legatio interdum porrigebatur in universum regnum, interdum verò in quasdam tantum provincias. Exempli causa, Amatus Episcopus Oloronensis apud Benearnos creatus est Legatus in universa Aquitania anno millesimo septuagesimo quarto; eaque legatio complectebatur metropoles Burdegalensem & Aucitanam, atque etiam Turonensem. Eadem legatio commissa est Geraldo Cardinali Ostiensi: quæ, ut testatur auctor vitæ sancti Bernardi, complectebatur quicquid inter Pyrenæos montes & Ligerim fluvium intercipitur, ut in Notis ad librum primum Goffridi Vindocinensis ostendit Sirmondus.

IV. Eorum verò auctoritas non in eo solum posita erat ut privatam aliquam causam soli judicare possent. Magnificum fuit quòd ad eos pertinebat convocatio Conciliorum generalium ex provinciis quæ intra legationis eorum terminos continebantur. Tum verò in synodis præsidebant universis Metropolitanis; tametsi prærogativam hanc Anselmo Senonensi Archiepiscopo contradixisset Concilium Pontigonense anno octingentesimo septuagesimo sexto. Sed tempore addito, devorata est hæc lex à Metropolitanis, postquam Gregorius septimus definivit Legatos apostolicæ sedis, cujuscunque tandem gradus ij forent, præcedere in Conciliis debere omnes Episcopos, ut habetur in Dictatibus ejusdem Papæ: *Quòd Legatus ejus omnibus Episcopis præsit in Concilio, etiam inferioris gradus, & adversus eos sententiam depositionis possit dare.* Magna autem erat eorum dignatio, quòd in provincias accederent cum auctoritate suspendendi & depnendi Metropolitanos & alios Episcopos, quòd facilius mandatorum suorum executionem obtinerent ac votorum suorum compotes fierent. cujus rei exempla extant quamplurima in epistolis Gregorij septimi & Ivo nis Episcopi Carnotensis. Quin etiam sedis apostolicæ judicio reservare poterant ea quibus Episcopi consentire nollent in Conciliis; ea Legatis auctoritate concessa, ut unicum eorum suffragium æquipararetur collectis totius synodi suffragiis, divisionemque sententiarum hoc pacto introducerent. Præceptum id fuerat ad exemplum auctoritatis quam Leo primus tribuerat Episcopo Thesalonicensi, cui Vicarij sedis apostolicæ dignitatem contulerat in Diœcesi Illyriciana: *Si autem in eo quod cum fratribus tractandum definiendumve credideris, diversa eorum fuerit à tua voluntate sententia, ad nos omnia sub gestorum testificatione ferentur, ut remotis ambiguitatibus quod Deo placeat discernatur.*

Vide supra lib. 1. cap. 46. §. 8. 9.

Vide supra lib. 1. cap. 49. §. 3. & seqq.

Vide supra lib. 1. cap. 47. §. 1. 2.

Alexander 2. ep. 10.

Leo in Decret. tit. 41.